

Beschikbaarheid van alle 1997-groeidiagrammen op basis van de Vierde landelijke groeistudie

Alle verschillende groeidiagrammen die zijn gemaakt op basis van de gegevens uit de Vierde landelijke groeistudie zijn beschikbaar (Bohn Stafleu Van Loghum, Houten). In deze bijdrage worden de groeidiagrammen in het kort besproken.

Lengte, gewicht en hoofdomtrek

Omdat gedurende de laatste twee eeuwen elke generatie gemiddeld iets langer wordt dan de vorige, zijn nieuwe groeidiagrammen gemaakt voor lengte en gewicht. Deze vervangen de groeidiagrammen uit 1980. Voor baby's van 1-15 maanden zijn diagrammen naar leeftijd gemaakt voor lengte, gewicht en hoofdomtrek. Voor kinderen en adolescenten van 1-21 jaar is aan de voorzijde de lengte-naar-leeftijd en het gewicht-naar-lengte weergegeven, en aan de achterkant de hoofdomtrek-naar-leeftijd. In de praktijk worden deze 1997-groeidiagrammen al enige jaren gebruikt.

Body mass index, taille- en heupomtrek, taille/heup-ratio

Voor kinderen van Nederlandse afkomst zijn aparte diagrammen beschikbaar voor de body mass index (BMI), de taille- en heupomtrek, en de taille/heup-ratio naar leeftijd. De BMI wordt beschouwd als de beste maat voor overgewicht, voor het vervolgen van overgewicht is de BMI-naar-leeftijd meer geschikt dan het gewicht-naar-lengte. In de BMI-diagrammen zijn de internationale grenzen voor overgewicht en obesitas opgenomen zodat deze als hulpmiddel bij de diagnostiek kunnen worden gebruikt. Om een indruk te krijgen over de vetverdeling, van volwassenen is bekend dat deze is geassocieerd met diverse ziekten, zijn ook maten van de lichaamsomvang van een kind verzameld. De taille-omtrek meet het abdominale vet, deze meting is snel en eenvoudig te verrichten. De meting kan worden gebruikt als een aanvulling op de BMI, of kan de BMI-meting wellicht vervangen wanneer er weinig tijd is. Bij volwassenen is de taille-omtrek goed gecorreleerd met de BMI.

Zithoogte, beenlengte en zithoogte/lengte-ratio

De meting van de zithoogte wordt in de jeugdgezondheidszorg tot nu zelden uitgevoerd. Door veel kinderartsen wordt bij verdenking op een groeistoornis de zithoogte gemeten. Door de zithoogte van de totale lengte af te trekken, verkrijgt men de beenlengte. De referentiediagrammen van deze

lichaamssegmenten en de zithoogte/lengte-ratio zijn gemaakt om disproporties (afwijkende lichaamsverhoudingen) op te sporen. Bij de diagnostiek van kinderen met groeistoornissen, zoals is samengevat in het boek over de CBO-consensus-bijeenkomst *Diagnostiek kleine lichaamslengte bij kinderen* (De Muinck Keizer-Schrama et al, 1998), is het wel of niet gedisproportioneerd zijn van een kind belangrijk voor de differentiële diagnose. De diagrammen kunnen ook worden gebruikt om de groei van kinderen met een afwijking aan de wervelkolom of extremiteiten te volgen.

Turkse en Marokkaanse kinderen

Ten slotte blijkt in de praktijk dat gezondheidswerkers kampen met het probleem dat de lengte van kinderen van verschillende etnische afkomst vaak laag is in vergelijking met de Nederlandse groeireferentiediagrammen. Voor een juiste interpretatie zijn groeidiagrammen nodig van de betreffende etnische groep. Zonder dergelijke specifieke diagrammen bestaat de kans dat allochtone kinderen met een lengte kleiner dan -2,5 SDS worden verwezen voor nadere diagnostiek, terwijl deze kinderen vergeleken met de 'eigen' referentiediagrammen mogelijk in het 'normale' gebied vallen. Er zijn nu aparte groeidiagrammen beschikbaar voor lengte-naar-leeftijd en gewicht-naar-lengte voor kinderen van Turkse en Marokkaanse afkomst. Het was te kostbaar en niet praktisch om van alle verschillende etniciteiten groeigegevens te verzamelen en diagrammen te maken. Er is gekozen voor de Turkse en Marokkaanse kinderen omdat deze behoren tot de grootste groepen allochtone kinderen in Nederland en omdat er van deze groepen geen of verouderde groeidiagrammen bestaan. Daarnaast verschilt de lichaamsbouw van deze kinderen in grotere mate van Nederlandse kinderen dan bijvoorbeeld kinderen van Antilliaanse of Surinaamse afkomst. De diagrammen zijn gebaseerd op een dwarsdoorsnede van de kinderen van Turkse en Marokkaanse afkomst in de leeftijd van 0-21 jaar en woonachtig in de grote steden.

Alle diagrammen die zijn gemaakt naar aanleiding van de Vierde landelijke groeistudie en voorzien van een uitleg, staan in de hernieuwde uitgave van het boek *Groeidiagrammen, een handleiding bij het meten en wegen van kinderen en het invullen van groeidiagrammen* (verkrijgbaar bij Bohn Stafleu Van Loghum in Houten).